

Enerji və texnologiyada irəliləyiş, dünya bazarında qiymət dəyişmələri

İqtisadiyyatda baş verən əsas hadisələr hər gün, hər həftə sürətlə dəyişdiyi üçün Azərbaycan iqtisadiyyatı ilə bağlı xəbərlər, bazar tendensiyaları və analitik göstəricilər gündəmdə qalır. "Həftənin iqtisadi icmalı"nda biz həftə ərzində iqtisadiyyatda baş verən əsas hadisələri, maliyyə bazarlarındakı inkişafı, istehlak və ixrac-idxal göstəricilərini araşdıraraq oxuculara aydın və qısa icmal təqdim edəcəyik. İcmal oxuculara iqtisadi vəziyyəti anlamaqda kömək edəcək, doğru qərar qəbul etmək imkanı yaradacaq. Təqdim olunan məlumatlar gələcək həftələrdə baş verə biləcək tendensiyaları qiymətləndirmək üçün də faydalı olacaq.

Bu həftə iqtisadi gündəmdə xüsusilə diqqətçəkən məsələ Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamla "Azərbaycan Respublikasında rəqəmsal inkişafın sürətləndirilməsinə dair 2026-2028-ci illər üçün Fəaliyyət Planı"nın təsdiqi oldu. Fəaliyyət Planı ölkənin gələcəyinə yönəlmiş əhəmiyyətli dəyişikliklər və islahatları özündə ehtiva edir. Bu islahatların həyata keçirilməsi üçün bir sıra mühüm addımlar atılıb. Onlardan biri də dövlət başçısının fərmanı ilə "Azərbaycan Respublikasında rəqəmsallaşma, elektron hökumət, süni intellekt və innovasiya sahələrində fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi" istiqamətində yeni tədbirlərin və strategiyaların həyata keçirilməsidir. Fərmana əsasən, rəqəmsal inkişaf və innovasiyaları sürətləndirmək məqsədilə yeni bir qurum - Rəqəmsal İnkişaf Şurası yaradılıb. Şura Azərbaycanda rəqəmsal yenilikləri koordinasiya edəcək və dövlətin bütün sahələrində texnologiyaların tətbiqi və inkişafını sürətləndirəcək.

* * *

Rəqəmsal inkişaf və innovasiyalar sahəsində atılan bu addımlarla yanaşı, ölkəmiz beynəlxalq platformalarda da fəal iştirakını davam etdirir. Martın 1-də Azərbaycan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit Okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyası (UNESCAP) tərəfindən Banqokda keçirilən 13-cü Regional Forumda təmsil olunub. Dayanıqlı inkişafı ilə bağlı məsələləri əhatə edən forumda Azərbaycanın sədrliyi ilə "Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə (DİM) nail olunması üzrə regional tərəqqinin və imkanların nəzərdən keçirilməsi"nə dair sessiyası keçirilib. Sessiyada Asiya və Sakit Okean regionunda DİM-lər üzrə əldə olunan nəticələr və tərəqqi təhlil olunub. Forum çərçivəsində Azərbaycanın rəhbərliyi ilə "Yekun hesabatlılıq, nümayəndə heyətlərinin səlahiyyətlərinin nəzərdən keçirilməsi, məruzə sessiyaları və ümumi öhdəliklərin müzakirəsi" üzrə plenar müzakirələr keçirilib.

* * *

Həftənin önəmli iqtisadi hadisələrindən biri Azərbaycanın kosmik sənayesinin ilk dəfə Barselonada keçirilən beynəlxalq sərgidə təmsil olunmasıdır. Sərgidə ölkəmizin kosmik texnologiyaları və innovativ layihələri nümayiş etdirilib, həmçinin beynəlxalq tərəfdaşlarla əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib. Bu, Azərbaycanın kosmik sektorunun inkişafında yeni mərhələ ki-

mi qiymətləndirilir və innovasiya potensialının genişlənməsinə töhfə verir.

* * *

Martın 3-də Bakıda keçirilən "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurasının 12-ci və "Yaşıl Enerji" Məşvərət Şurasının 4-cü iclasları regionda enerji siyasətində əhəmiyyətli addımlar kimi diqqət çəkib. Nazirlər, nazir müavinləri və digər yüksək səviyyəli nümayəndələrin iştirak etdikləri iclasda Azərbaycan və Avropa İttifaqı daxil olmaqla, 27 ölkə, 11 beynəlxalq maliyyə institutu və təşkilat, eləcə də 49 enerji şirkəti iştirak edib. Toplantının açılışından sonra "Cənub qaz dəhlizi" sessiyası: "Cənub qaz dəhlizi"ndə davamlı uğur və yeni inkişaf mərhələsi" və "Yaşıl enerji" layihələri üzrə plenar sessiyalarla davam edib. Xatırladaq ki, "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlər toplantısı 2015-ci ilin fevral ayından etibarən keçirilir.

* * *

Regionun enerji və dayanıqlı inkişaf prioritetlərinə uyğun olaraq, bu həftə Bakı daha bir əhəmiyyətli tədbirə - "Mərkəzi Asiya - Azərbaycan "Yaşıl Enerji" Dəhlizi" üzrə birinci inkişaf mərhələsinin Texniki-İqtisadi Əsaslandırma (TİƏ) sənədinin müzakirəsinə həsr olunmuş ilk seminara evsahibliyi edib. Tədbirdə Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistandan yüksək səviyyəli dövlət nümayəndələri, ötürücü sistem operatorları, tənzimləyici qurumlar, həmçinin Asiya İnkişaf Bankı (AİB), Asiya İnfrastruktur və İnvestisiya Bankı (AİİB) və digər maraqlı tərəflər iştirak ediblər. Qeyd edək ki, "Mərkəzi Asiya-Azərbaycan "Yaşıl Enerji Dəhlizi"nin texniki-iqtisadi əsaslandırması Asiya İnkişaf Bankı (AİB) və AİİB ilə tərəfdaşlıq çərçivəsində hazırlanır və 2025-ci ilin aprel ayında imzalanmış Anlaşma Memorandumu ilə dəstəklənir.

* * *

İqtisadi hadisələrdən bəhs edərkən xüsusi vurğulamalıyıq ki, ölkəmizdəki qabaqcıl şirkətlər yalnız enerji deyil, həm də telekommunikasiya sahəsində beynəlxalq səviyyədə diqqət çəkirlər. Üç gün öncə "AZCON Holding"-in şirkətlərindən olan "Aztelekom" MMC telekommunikasiya infrastrukturunun dayanıqlılığı və süni intellektyönümlü şəbəkə həllərinin tətbiqi sahəsində əldə etdiyi nəticələrə görə, beynəlxalq "Ultra-Broadband Resilient Network for AI Development" mükafatına layiq görülüb. Təqdim olunan mükafat "Aztelekom"-un yalnız sürət və əhatə dairəsi baxımından deyil, həm də şəbəkənin etibarlılığı, elastikliyi və gələcək texnologiyaya hazırlıq səviyyəsi üzrə beynəlxalq standartlara uyğun inkişaf etdiyini təsdiqləyir.

* * *

Həftə dünya enerji və qiymətli metallar bazarında əhəmiyyətli dəyişikliklərlə müşahidə olunub: Azərbaycan neftinin qiyməti 86 dolları ötüb, ümumiyyətlə, dünya birjalarında neft bahalaşmış. Qızılın isə bir troya unsiyasının qiyməti 39,4 dollar artaraq 5174,1 dollar təşkil edib.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"